

EU:n rakennerahasto-, maaseutu- ja ENI -ohjelmien 2014-2020 valmistelutilanne

MH § 74

1. Uuden rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 valmistelu on edennyt nopeasti sen jälkeen, kun Eurooppa-neuvoston kokouksessa helmikuun sovittiin seuraavan ohjelmakauden rahoitusraamista unionin eri jäsenvaltioissa. Euroopan parlamentin käsittelyn jälkeen komissio vahvistaa jäsenmaille tulevat lopulliset summat ja samalla päätetään mm. koheesiopolitiikan asetusten lopullinen sisältö.

Huippukokouksen päätöksen mukaan EU:n koheesiorahoitus kaudella 2014-2020 on 325,1 miljardia euroa. Saadun tiedon mukaan Suomen rakennerahasto-ohjelmaan kohdistettava kokonaistuki on 1,329 miljardia euroa. Summa on 426 miljoonaa euroa (24 %) kuluva ohjelmakautta vähemmän. Itä- ja Pohjois-Suomen harvan asutuksen perusteella tuleva erityisrahoitus (EAKR) on vuositasolla 30 euroa/asukas. Se muodostaa rakennerahastojen Suomen rahoitusaannosta 272 milj. euroa. Kehittyneiden alueiden tuen osalta harvan asutuksen perusteella Suomeen tuleva rahoitus on yhteensä 506 milj. euroa. Ns. ansaintalogiikan mukaan laskettuna Itä- ja Pohjois-Suomen osuus Suomen kokonaissaannosta on 77,2%.

Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Etelä- ja Länsi-Suomen, välisestä rahoituksen jaosta on tarkoitus päättää hallinnon ja aluekehityksen ministeriötyöryhmässä 17.5.2013. TEM ei ole neuvottelemassa tuen jaosta maakuntien kanssa eikä julkistamassa ehdotusta tätä ennen. Myöskään Suomen ja komission välisiin kumppanuussopimusta koskeviin neuvotteluihin TEM ei ole kutsunut maakuntien edustajia. Maakuntien kesken on ryhdytty valmistelemaan yhteistä linjausta tuen jakoperusteista.

Kansallinen valmistelu jatkuu siten, että työ- ja elinkeinoministeriö on koonnut alueellisten ja valtakunnallisten suunnitelmien pohjalta ehdotuksen Manner-Suomen rakennerahasto-ohjelmaksi sekä Suomen ja komission väliseksi kumppanuussopimukseksi. Samanaikaisesti etenee kansallisen Alke- ja Rahoituslainsäädännön uudistaminen sekä sähköisen tietojärjestelmän valmistelu. Tavoitteena on, että kumppanuussopimus käsitellään kesäkuussa ja uusi rakennerahasto-ohjelma hyväksytään valtioneuvostossa syksyllä 2013.

Manner-Suomen rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 ja siihen liittyvän ympäristöselostuksen kuulemismenettely on ollut käynnissä 1.3.2013 asti. Koko ohjelmavalmisteluaineisto on nähtävillä työ- ja

elinkeinoministeriön nettisivuilla osoitteessa:
www.tem.fi/ohjelma2014.

Management Design Intelligence (MDI) on tehnyt Manner-Suomen rakennerahasto-ohjelman ennakoarvioinnin (liitteenä 1). Manner-Suomen rakennerahasto-ohjelma toinen luonnos on valmistunut 12.3. ja ensimmäinen luonnos Suomen kumppanuussopimuksesta on ollut ARNE:n käsittelyssä 3.4.2013 (liitteenä 2).

2. EU:n maatalouspolitiikan tukijärjestelmä oli tarkoitus uudistaa vuoden 2014 alusta, mutta se siirtyy vuoteen 2015. Vuosi 2014 toteutetaan viljelijätukienkin osalta kuitenkin uuden rahoituskauden varoilla. Komissiossa on parhaillaan valmistelun alla maaseudun kehittämistukien siirtymäkauden säädökset, jonka jälkeen säädökset valmistellaan kansallisella tasolla. Maaseudun kehittämisrahoihin ei, toisin kuin rakennerahastovaroihin, ole odotettavissa pudotusta ja ne pysyvätkin nykyisen tasoisina myös uudella ohjelmakaudella.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 valmistelu etenee edelleen suunnitellussa aikataulussa CAP-uudistuksen viivästyttämisestä huolimatta. Kevään 2013 aikana viimeistellään ohjelman strategia, käydään kansalliset rahoituskeskustelut sekä alustavat neuvottelut Komission kanssa. Tavoitteena MMM:ssä pidetään, että ohjelman toteutus alkaa osittain vuoden 2014 aikana, mutta osassa viljelijätukia vasta vuonna 2015. ELY-keskusten tulee toimittaa tarkennetut alueelliset kehittämissuunnitelmat MMM:öön 27.9.2013 mennessä.

Paikallisten toimintaryhmien haku on käynnistynyt. Kaksivaiheisen haun ensimmäinen vaihe päättyi 14.6.2013, johon mennessä hakemukset on toimitettava maa- ja metsätalousministeriöön. Haku koskee sekä maaseutu- että meri- ja kalatalousrahastoa. Paikallisen toimintaryhmän on täytettävä sekä kehittämisstrategialle että itse toimintaryhmälle asetetut tavoitteet. Haun toinen vaihe toteutuu todennäköisesti marras-joulukuussa, kun komission ja Suomen välinen kumppanuussopimus on toimitettu komission käsittelyyn.

Maaseutuohjelma tulee alueille lausunnonlehtien aikana. Ohjelman on tarkoitus olla valtioneuvoston käsittelyssä alkusyksystä, jonka jälkeen ohjelma toimitetaan komissioon hyväksyttäväksi.

3. Myös ENI CBC valmisteluprosessin tilanteesta on saatu juuri ensimmäiset kattavat tilannetiedot. ENI-asetus on – kuten muukin EU:n asetusvalmistelun ns. trilogissa eli Euroopan parlamentin, komission ja neuvoston yhteisvalmistelussa. Tietojen mukaan mitään ongelma-kohtia Suomen näkökulmasta ei siellä enää ole. Asetus määrittää yleiset puitteet niin ENIn alla toteutettaville kahdenvälisille ohjelmille (ns. maaohjelmat) kuin CBC ohjelmillekin.

Rahallisesti CBC on marginaalissa kokonaisuuden näkökulmasta – vain 5 prosenttia kokonaispotista kohdentuu CBC ohjelmiin. Tämä selittää sitä, miksi CBC toiminta jää tässä asetuksessa myös sivuosaan. Myös ohjelman toimeenpanosäännöt ovat valmistumassa vähitellen työryhmätyöskentelyn pohjalta.

CBC strategia (määrittää EU -tason tavoitteet, ohjelma-alueet ja rahoituksen): keskustelua strategian sisällöstä on käyty kahteen otteeseen. Suurimmat kysymysmerkit ovat tavoitteiden määrittelyssä - eli käytännössä siinä mille tarkkuustasolle raamituksessa mennään strategia-asiakirjassa: EEAS lähtee siitä, että ohjelmien tulisi olla selkeästi kohdennettuja ja myös raameja ollaan rakentamassa siitä näkökulmasta. Tavoite on hyvä, mutta nyt raamitus on lokeroimassa lähtökohtaa liikaa ja tämä voi aiheuttaa ongelmia siinä vaiheessa, kun avataan neuvottelut sisällöllisistä painotuksista Venäjän kanssa. Keskustelu jatkuu tämänkin osalta.

Ajallisesti ENI asetus tullaan hyväksymään kesään mennessä ja tämän jälkeen vasta sitten toimeenpanosäännöt ja strategia. Ja strategia on riippuvainen myös budjetin hyväksynnästä. Esitys näyttää kääntyvän Suomen ulkorajaohjelmien näkökulmasta aavistuksen plussan puolelle - siis rahoituksen kokonaismäärien näkökulmasta. Mutta tilanne elää koko ajan.

Käytännön ohjelmointityön käynnistys tulee tapahtumaan kevään aikana. Venäjän aluekehitysministeriön sisäiset järjestelyt hieman viivästyttivät liikkeellelähtöä, mutta nyt henkilöjärjestelyt ovat sielläkin tehtynä ja remmiin astuu täysin uusi joukko. Kick-off tilaisuutta + ohjelmoinnin käynnistyskokouksia on ehdotettu heidän puoleltaan toukokuun puolivälin paikkeille - aikatauluja yritetään yhteen sovittaa. Komissio tulee yhdessä EEAS:n kanssa järjestämään EU:n jäsen- ja ENI kumppanimaille (+Venäjälle) infotilaisuuden 24.4. Antwerpenissä.

4. Tätä asiakokonaisuutta esitellään Kainuun ELY-keskuksen neuvottelukunnan kokouksessa 15.4. Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö ja yhteistyöryhmä käsittelevät ohjelmavalmisteluja tilannetta seuraavissa kokouksissaan. Samoin rakennerahastojen osalta asiasta keskustellaan 24.4. Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien ja alueen kansanedustajien yhteistapaamisessa.

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedokseen Euroopan Unionin rakenne-
rahasto-, maaseutu- ja ENI-ohjelmien tilannekatsauksen ja käyt tar-
vittaessa asiasta evästyskeskustelun.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.
